

OBLĄDZENIE (45) *sb n*

o oraz pierwsze e jasne, końcowe e pochylone.

sg *N* obłudzenie (9); -é (1), -(e) (8). ◇ *G* obłudzenia (10); -ã (9), -(a) (1). ◇ *D* obłudzeniu (2). ◇ *A* obłudzeni(e) (5). ◇ *I* obłudzeniem (7); -em (1), -(e)m (6). ◇ *L* obłudzeniu (12).

Sł stp, Cn brak, Linde XVI – XVII w. s.v. obłudzić.

1. *Błąd, pomyłka; error PolAnt* (9) : *DiarDop* 102; *BibRadz Gen* 43/12; We wśelkich śpráwách inných ná świećie może być popráwá/ iefli fie kto w czym omyli/ ále porázká Woienna nie może być nigdy nágródzoná/ gdyż zárázem idzie śzkodá y winá/ y śmierć zá obłudzeniem. *BielSpr* 6.

Zwrot: »obłudzeniu podlegáć« (1): Pytaymyż ich powtore/ iefli ći ludzie/ ábo káždy z nich zofobná/ omyłce/ y obłudzeniu nie podlegli/ gdyż káždy człowiek kłámćá. *NiemObr* 174.

Szereg: »omyłká i obłudzenie« (1): *NiemObr* 174 *cf* *Zwrot*.

a. *Błąd drukarski* (3) : iákoż y w druku trudno lię było wśtrzedz żeby lię iákie obłudzenie ftáć nie miáło *BibRadz* *5v.

Wyrażenia: »obłudzenie w ortografijej« (1): Do Bogomyslnego czytelnika. Moy namileyfzy w panie Chrístuśie braćie/ ieflizebyś iákie obłudzenie w ortografiej obaczył/ tedy lepszá iákoś zwykł ftronę wykładay. *KwiatKsiąż* Q3v.

»obłudzenie słow« (1): Obłudzenie słow niektorych w tych Kłięgách. *BielKron* Mmmm2.

b. *Wyrażenie*: »obłudzenie przeciwko prawu« (1) : Z tychże trzech obróny kauz czérpáią: ábowiém obłudzenie fie dzieie zśtrony Perfon, ábo *Res*, ábo *Actiones*, przeciwko piánému prawu. *SarnStat* 552.

c. *Przywidzenie* (1) : Allucinatio – Przeirzenie, obłudzenie. *Calep* 54b.

2. *Zły postępek, upadek, grzech* [czyje: *pron poss* (5), *G sb* (2)] (7) ; *RejAp* 157; Vciekayże nędzniku á vciekay rádzęć co narychley s tego ták frogiego obłudzenia fwego *RejPos* 196v.

Zwrot: »złóżyć z siebie obłudzenie swoje« (1): Ni s czego cie więcey nie vpomina ten błogóśławiony á tu zefłány Ian s. iedno ábyś złóżywfy s fiebie przez pokutę s. ftóre obłudzenie fwoie/ á vznawfzy fie w vpádku fwoim/ śzukał á zábiegał tey drogi/ iákobyś fie s pokornym fercem/ mogł vkázáć Pánu Bogu fwemu *RejPos* 14.

Wyrażenie: »obłudzenie świata« (2): Tu iuż dáley Apośtoł powiáda/ zá tym obłudzeniem fwiátá iáko mieli powftáć pogánie á bicż Boży ná złońniki. *RejAp* 80v, CC2.

Szereg: »obłudzenie a upadek« [*szyk 1:1*] (2): O wśzechmogácy náśz miły Pánie/ otrzyfz ty błogóśławione łzy fwoie z oczu fwoich/ gdyż wiemy iákoś iefť żáłośćiw s tego obłudzenia á s tego wpadku náśzego *RejPos* 198, 121.

3. *Falszywe, błędne mniemanie; error Modrz* [*w tym czyje* (15): *pron poss* (13), *ai poss* (2)] (25) : Ktory iefť pokornego fercá ty rzeczy wważa/ á głupi z obłudzeniem śzalone rzeczy myfli [*vir stultus cogitat errans fatua*]. *BibRadz Eccli* 16/22[23], II 54d *marg*; *RejAp* BB3; Pátrzayże zálię co tu Pan czynić raczy nád wiernymi fwoiemi/ ktorzy áćz vpádáią [...] nigdy ich opuśzczáć nie raczy/ á nigdy ich w zádny m obłudzeniu ich/ odfťpáć á zániecháć nie raczy. *RejPos* 120v, 121 *marg*, 184, 197v, 198v, 207v; *CzechRozm* 161v; *CzechEp* 265; *Phil* L.

W przeciwstawieniu: »oblądzenie ... droga prawa« (1): racz miły panie oddaliwłszy ciemności śmyłłow nalfych oświecić ie: aby zrozumiawłszy doczelnemu oblądzeniu śwemu przyślzi na drogę prawą *RejPs* 65.

Zwroty: »w oblądzeniu być« (1): W iákim oblądzeniu iest dzisieyłszy kościoł Krześciańki. *RejPos* 197 *marg.*

»w oblądzeniu nawrócić [kogo]« (2): W káżdym oblądzeniu łam yą [*duszę*] on náwroći/ Zálófne me czály w wefele obroći. *LubPs* F3 [*idem*] *ArtKanc* Q6.

»obaczyć (a. obaczać) się w oblądzeniu« (2): A iáką záfię rádością á iákim wefelem oni duchowie chwálebni á Anyołowie święci bywáią vwefeleni [...] gdy sie nędzniczek obaczy w onym oblądzeniu śwym/ á náwroći sie *RejPos* 115v, 10.

»[kogo] odwrócić od oblądzenia« (1): iefliż sie vznafz á fthániefz mocnie przy rádzye á przy woli Páńkiefy/ á iż będyefz prawdziwie objańiał ludowi iego łłowá iego święte/ iż cie iefzczę Pan chce odwrócić od tego márníego oblądzenia twoyego *RejPos* 189.

»[kogo] wyrwać z oblądzenia« (1): żadna moc áni ná niebie áni ná zyemi ciebie wyrwać nie może s ták frogiego oblądzenia twoyego/ á s thák mocnych á okrutnych sprzećiwnikow twoich *RejPos* 196v.

»w oblądzeniu być zwiedziony« (1): Abowiem powstáną fałszywi Kryftułowie y fałszywi Prorocy/ y będą wydawác znáki wielkie/ y dziwy/ thák iżby w oblądzeniu mogli być zwiedzyeni y wierni/ iefliby mogło być. *RejPos* 258v.

Wyrażenia: »doczesne oblądzenie« (1): *RejPs* 65 *cf W przeciwstawieniu.*

»jawne oblądzenie« (1): Izaż tho nie iáwne oblądzenie/ gdy oto wymyłły ludzkie wiárą názywáią/ iákoby nie dofyc było ná wierze Apóftolíkiefy/ w pińmie ś. opińáney/ y zoftáwioneý? *NiemObr* 131.

»serdeczne oblądzenie« (1): ácz ci nie wiem iákobyfmy to wláśnie obrażeniem názwác mogli/ co pod czás z nieiákiego ferdecznego oblądzenia my łámi zmyślamy [*quas saepe errore quodam mentis fingimus ipsi*]. *ModrzBaz* 66.

Szereg: »uniesienie a oblądzenie« (1): iákie tu obiecowál [*Pan*] pociechy á rádości Apóftołom fwoim po onym wniefieniu á oblądzeniu ich/ gdy nie mogli zrozumieć świętym łłowam iego á táiemnicam Bołtwá iego. *RejPos* 126.

a. Odstępstwo od wiary (1): [*X.K.*] twierdzi [...] y wyznawa/ że to náfze (iáko on zowie) oblądzenie: ktore też potym grubiey krzći/ názywáiąc ie heretyctwem: nie należy do żadney fekty z onych łtórych *CzechEp* 96.

4. Wprowadzenie w błąd; error *SarnStat* (4) :

Wyrażenie: »oblądzenie od drogi zbawiennej« (1): Bo y w tym teraznieyłzym pińaniu moim [...] niecoć fię inłzego zámyka: tylko to áby sie przez nie záwiedzenie y oblądzenie od drogi zbáwienneý [...] ludziom nie czuiącym fię w tym/ pokázowáło. *CzechEp* 72.

Szeregi: »oblądzenie, (i) zawiedzenie« [*szyk 1:1*] (2): Wszczynają się bowiem wielkie niesforności, w ktore przywiedzione są rozmaite stany roztargnieniem sumnienia, gdy doznawają oblądzenie swe pirwsze zbawienia, zawiedzenie z prawej drogi *Diar* 84; *CzechEp* 72.

»nie obłądzenie ani zdrada« (1): Itrony chcąc ku zgodzie bez obráżenia łumniéniá przyść/ ná nas dobrowolnie z pewnéy wiadomości nie żadnym obłądzeniem/ áni iáką zdrádą oszukáni [*non per errorem, nec aliquo dolo, vel fraude circumventi*] [...] dáli fie ná nász wyrok *SarnStat* 184.

»obłądzenie a zginienie« (1): Aby on márný rozboynik á Iprzećiwnik nász/ kthory fie náładził ná obłądzenie á ná zginienie násze/ nie miał pociechy żadney nád námi nędznemi owieczkámí twemi. *RejPos* 186.

Synonimy: 1. *błąd, chyba, chybiecie, myłka, omyłka, uchybiecie*; 2. *błąd, grzech, występék*; 3. *błąd, fałsz*; 4. *obmamienie, oszukanie, zwiedzenie*.

Cf **OBLĄD, OBLĄDZIĆ SIĘ, OBLĘDZIĆ**

JB